

Not: Birinci sınıf gayrisihhi müesseselerde ruhsatlandırma yetkisi hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-10616723

03/10/2024

Konu: Görüş (Birinci sınıf gayrisihhi müesseselerde ruhsatlandırma yetkisi hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile; İdareniz ve ... Belde Belediye Başkanlığı arasında görülmekte olan ... Esas sayılı İptal ve Yürütmenin Durdurulması Davası nedeniyle İliniz, ... ilçesi, ... Beldesi, ... Mevkii sınırları içinde ... Birliği Başkanlığınca kurulan ve faaliyet konusu "katı atık depolama" olan katı atık bertaraf tesisinin "katı atık depolama tesisi" olarak inşa edildiği bununla birlikte Bakanlığımız Mekansal Planlama Genel Müdürlüğünce hazırlanan uygulama imar planında açık bir şekilde bahse konu tesisin "katı atık düzenli depolama tesisi" olduğu hususunun onaylanmasına istinaden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte de katı atık depolama tesislerinin birinci sınıf GSM olarak tanımlanması nedeniyle söz konusu katı atık depolama tesisine ... tarihli ve ... sayılı işyeri açma ve çalışma ruhsatı (1.sınıf Gayrisihhi Müessese) ruhsatı düzenlendiği, ilgili Belde Belediyesince söz konusu katı atık bertaraf tesisinin ruhsatlandırılması hususunda Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin ilgili hükümlerinin gerekçe gösterilerek dava konusu yapıldığı, ancak anılan Yönetmeliğin işyeri açma ve çalışma ruhsatları kapsamında değerlendirilen gayrisihhi müesseselerin sınıf tayininin yapılmasına ilişkin olmadığı belirtilmiş olup izah edilen tüm hususlar kapsamında İdarenizce verilen ruhsat tarihi itibarıyla faaliyet konusu katı atık depolama olan mevcut kurulu bulunan katı atık depolama tesisinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelikte gayrisihhi müesseseler sınıf tayininin birinci sınıf olup olmadığı ve bu hususa dair ruhsatlandırma yetkisinin İdarenizde olup olmadığı hususlarında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinde "*Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:*

...
j) *Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.*

...
İlçe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

...
c) *Sihhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*" hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:*

...

l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

...” hükmü

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında “(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.” hükmü,

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinde “İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

...

g) Belediye sınırları dışındaki gayri sihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek ...

...” hükmü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,” ve (t) bendinde “İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri” hükmü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrasında “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmü,

10 uncu maddesinde “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dahil esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

...

Gayrisihhî müesseselerde tâlî faaliyet konuları, ana faaliyet konusunun sınıfıyla aynı veya alt düzeyde olacak şekilde belirlenir.” hükmü,

Yine aynı Yönetmeliğin EK-2 listesinin “A) BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHÎ MÜESSESELER” bölümünün “7-ATIK İŞLEME SANAYİ” başlığında “7.4- Katı atık depolama tesisleri,” alt başlığı yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde;

- Büyükşehir olan illerde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma ve denetim yetkisinin büyükşehir belediyelerinde; büyükşehir olmayan illerde ise bu yetkinin il belediyesi sınırları içinde il belediyesinde, il belediyesi ve mücavir alanı sınırları dışında ve il mülki sınırları içinde il özel idarelerinde olduğu, dolayısıyla büyükşehir olmayan illerde il belediyeleri hariç, diğer ilçe ve belde belediye ve mücavir alan sınırları da dahil olmak üzere birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırma ve denetim yetkisinin il özel idaresinde olduğu,

- Katı atık depolama tesislerinin birinci sınıf gayrisihhi müessese olarak ruhsatlandırılması gerektiği,
- Sonuç olarak bahse konu olay özelinde, birinci sınıf gayrisihhi müessese kapsamında olan söz konusu katı atık depolama tesisinin 5393 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca İdarenizce ruhsatlandırılması ve denetlenmesi gerektiği,
Deđerlendirilmektedir.
Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür